

Katja Hallikas  
Pia Laitinen

# Mielikuvia röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta

Opiskelemaan hakeutuvien näkökulma

---

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Röntgenhoitaja (AMK)

Radiografia ja sädehoito

Opinnäytetyö

6.5.2013

Tekijät Otsikko  Sivumäärä Aika	Katja Hallikas, Pia Laitinen Mielikuvia röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta: Opiskelemaan hakeutuvien näkökulma 26 sivua + 3 liitettä 6.5.2013
Tutkinto	Röntgenhoitaja
Koulutusohjelma	Radiografian ja sädehoitoidon koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	
Ohjaajat	Lehtori Anne Kangas Lehtori Marjo Mannila
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millainen mielikuva röntgenhoitajaopiskelijoina hakevilla henkilöillä on röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää olisiko mielikuvissa jotain kehitettävää.</p> <p>Opiskelemaan hakevien mielikuvia kartoitettiin tätä opinnäytetyötä varten kehitetyn teemakyselylomakkeen avulla. Teemakyselyn osa-alueita olivat: miksi röntgenhoitajakoulutukseen hakeudutaan, millainen mielikuva röntgenhoitajaopiskelijoina hakeutuvilla on röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta, mistä nämä mielikuvat ovat lähtöisin ja millaisena röntgenhoitajaopiskelijoina hakeutuvat näkevät tulevaisuuden työssään. Saadut vastaukset analysoitiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia hyväksikäyttäen.</p> <p>Tuloksien perusteella röntgenhoitajien työn osa-alueet tunnetaan hyvin. Röntgenhoitajaopintojen tiedetään sisältävän paljon sekä teoriaa että käytännön harjoituksia. Vastauksissa painottuu etenkin teknisen osaamisen, anatomian tuntemuksen, matemaattisluonnontieteellisten aineiden ja erilaisiin potilastilanteisiin valmistavat opinnot. Koulutukseen hakeutumisen syinä mainitaan useimmiten alan ominaisuuksien mielenkiintoisuus ja sopivuus itselle, sekä hyvä työtilanne. Alan tärkeimpinä ominaisuuksina pidetään ihmisläheisyyttä ja teknisyttä. Alasta luodut mielikuvat pohjautuvat useimmiten omiin tai läheisten kokemuksiin alasta. Toinen tärkeä mielikuvien lähde ovat erilaiset internetlähteet. Pääsääntöisesti tulevaisuus röntgenhoitajana koetaan positiivisena.</p> <p>Opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan ajatella, että röntgenhoitajaopiskelijoina hakeutuvilla on pääsääntöisesti hyvä mielikuva röntgenhoitajan ammatista. Ammatti koetaan mielenkiintoiseksi ja sen uskotaan sopivan itselle. Röntgenhoitajan ammattiin hakeudutaan usein omien tai läheisten kokemusten innostamana. Lisää tietoa röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta haetaan yleensä Internetistä.</p>	
Avainsanat	röntgenhoitaja, röntgenhoitajan ammatti, röntgenhoitajakoulutus, mielikuva

Authors Title Number of Pages Date	Katja Hallikas, Pia Laitinen Perceptions on Radiographer's Occupation and Education: Applicants' Point of View 26 pages + 3 appendices 6 May 2013
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Radiography and Radiotherapy
Specialisation option	
Instructors	Anne Kangas, Lecturer Marjo Mannila, Lecturer
<p>The purpose of this final project is to identify the perceptions that those people who are planning to study Radiography and Radiotherapy have of a radiographer's occupation and education. The aim of this final project is to find out, whether there are some perceptions that need to be developed in the future.</p> <p>The perceptions were gathered with thematic questionnaire developed for this final project. The questionnaire included sections on: why the applicant wanted to become a radiographer, what kind of perceptions applicant have about radiographer's occupation and education, where these perceptions come from and what kind of expectations they have for the future. The responses were analyzed by using content analysis.</p> <p>The results show that the content of radiographers' occupation is well known. The participants know that the radiographers' education program contains a great amount of theory and practical exercises. The responses are focused especially on technical skills, knowledge of anatomy, mathematics and science skills and skills to face the patient in different situations. The most often mentioned reasons for applying to this field are interesting features of the profession and the suitability of the field to the applicant himself. Also good employment situation is often mentioned. Humanity and technical nature are considered as the most important qualities of the profession. Perceptions of the profession are based on applicants own or their relatives' experiences. Another important source of perceptions is various Internet sources. Generally, the future working as radiographer is considered quite positive.</p> <p>Based on the results of this final project, it can be argued that applicants have a good perception of a radiographer's occupation. Occupation is considered interesting and it is believed to be appropriate to the applicant himself. Own or relative's experiences from x-ray examinations are often the reason to apply to this field. For more information about radiographer's occupation are often sought from the Internet.</p>	
Keywords	radiographer, radiographer's occupation, radiographer's education, perception

## Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimustehtävät	2
3	Teoreettiset lähtökohdat	2
3.1	Röntgenhoitajan ammatti	3
3.2	Röntgenhoitajan koulutus	3
3.3	Mielikuva	4
3.4	Aikaisemmat tutkimukset	5
4	Tutkimusmenetelmä	8
4.1	Aineiston kerääminen	8
4.2	Aineiston analysointi	9
5	Tulokset	10
5.1	Röntgenhoitajakoulutukseen hakeutumisen syyt	10
5.2	Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan ammatista	11
5.3	Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan koulutuksesta	13
5.4	Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvien lähtökohta	14
5.5	Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia tulevaisuudesta röntgenhoitajana	15
6	Tulosten tarkastelu	17
7	Pohdinta	21
7.1	Opinnäytetyön luotettavuus	22
7.2	Opinnäytetyön eettisyys	23
7.3	Jatkotutkimushaasteet	24
	Lähteet	25
	Liitteet	
	Liite 1. Röntgenhoitajan ammattikuva-kysely	
	Liite 2. Saatekirje	
	Liite 3. Esimerkki aineiston analysoinnista	

## 1 Johdanto

Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelman päämääränä on, että ammattiin valmistuvat röntgenhoitajat omaavat ammatillisen osaamisen, jota työelämä edellyttää (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013). Röntgenhoitajat työskentelevät tiivisti muiden terveydenhoitoalan ammattilaisten kanssa saavuttaakseen potilaan kannalta parhaan hoito- tai tutkimustuloksen. Tämän moniammatillisuuden tukemiseksi röntgenhoitajien opintosuunnitelman tulee sisältää kliinisten taitojen kehittämisen lisäksi paljon tieteellisiä, lääketieteellisiä, sosiologisia, eettisiä ja teknisiä osioita, sekä edistää tutkimuksen ja laatu järjestelmän kehittämistä. (European Federation of Radiographer Societies 2012.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta, sekä selvittää, miten mielikuvat ovat syntyneet. Opinnäytetyön tavoitteena on pohtia, vastaavatko röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvat median tarjoamia mielikuvia ja voitaisiinko mielikuvaa röntgenhoitajan ammatista edelleen kehittää.

Opinnäytetyö toteutettiin tätä varten kehitetyn teemakyselylomakkeen avulla. Kysely toteutettiin kevään 2012 radiografian ja sädehoidon koulutusohjelman pääsykokeiden yhteydessä. Kyselyllä kartoitettiin hakijoiden taustaa, mielikuvia röntgenhoitajan ammatista, koulutuksesta ja tulevaisuudennäkymistä, sekä miten mielikuvat ovat syntyneet. Teemakyselyn avulla saadut vastaukset analysoitiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia hyväksikäyttäen.

Opinnäytetyön idea syntyi tekijöiden oman röntgenhoitajakoulutukseen hakeutumisen pohjalta. Tekijöistä tuntui, että hakuvaiheen tietämys röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta oli vaillinainen. Laiho (2012) kuvaa opinnäytetyössään median välittämää kuvaa röntgenhoitajan työstä. Laihon opinnäytetyön aineisto keskittyy Radiografialehden artikkeleihin sekä hoitolaitosten, ammattikorkeakoulujen, Suomen Röntgenhoitajaliiton ja Työ- ja elinkeinotoimiston internetsivuihin. Jatkotutkimushaasteissaan Laiho ehdottaa selvittämään potentiaalisten uusien opiskelijoiden röntgenhoitajan työhön liittyviä mielikuvia. Tähän haasteeseen tämä opinnäytetyö pyrkii vastaamaan.

Opinnäytetyön tulosten avulla on tarkoitus tarjota kehitysideoita röntgenhoitajan ammatin ja koulutuksen esiintuomiseksi, sekä verrata, onko median tarjoama mielikuva röntgenhoitajista yhteneväinen röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvien kanssa. Jos median ja röntgenhoitajakoulutukseen hakeutuvien mielikuvissa havaitaan eroja, voidaan pohtia mistä erot johtuvat.

## **2 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimustehtävät**

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millainen käsitys röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvilla henkilöillä on röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta. Opinnäytetyön tavoitteena on pohtia, voitaisiinko tietoisuutta ja mielikuvia röntgenhoitajan ammatista kehittää ja vastaavatko röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvat median tarjoamia mielikuvia.

Opinnäytetyön tutkimustehtäviä ovat:

1. Millaisia syitä röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvilla on hakeutua alalle?
2. Millainen on röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuva röntgenhoitajan työn sisällöstä?
3. Millaisia opintoja röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvat olettavat kuuluvan röntgenhoitajan koulutukseen?
4. Mistä röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvat ovat saaneet mielikuvansa röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta?
5. Millainen mielikuva röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvilla on tulevaisuudesta röntgenhoitajan työssä?

## **3 Teoreettiset lähtökohdat**

Opinnäytetyössä kartoitettiin teemakyselylomakkeen avulla röntgenhoitajakoulutukseen hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta, sekä selvitettiin, minkä perusteella mielikuvat ovat syntyneet.

### 3.1 Röntgenhoitajan ammatti

Röntgenhoitaja toimii säteilyn lääketieteellisen käytön asiantuntijana. Hän toimii joko itsenäisesti tai osana moniammatillista tiimiä. Röntgenhoitaja yhdistää asiantuntemustaan erilaisiin kuvantamistutkimuksiin, kuten röntgen-, isotooppi-, magneetti-, ja ultraäänitutkimuksiin sekä sädehoitoon. Lisäksi röntgenhoitajat osallistuvat säteilyvalvontaan ja -suojeluun. Röntgenhoitajan tavoitteena on tuottaa terveyden- ja sairaanhoito- palveluita ja huolehtia, että väestölle aiheutuva lääkinnällisen säteilyn säteilyrasitus pysyy mahdollisimman pienenä. (Niemi 2006: 13.) Röntgenhoitajan ammatti on monipuolinen ja vaatii vastuullisuutta. Ammatin monipuolisuuden ja jatkuvan kehityksen vuoksi alalla työskentelevän on päivitettävä tietojaan jatkuvasti.

Röntgenhoitajan työhön kuuluu paljon erilaisia osa-alueita. Työssä vaadittavien taitojen painottuminen vaihtelee eri työtehtävissä. Röntgenhoitajalta vaaditaan ammatissaan kykyä ihmisläheiseen työskentelyyn, ongelmanratkaisutaitoa, tieto-, viestintä- ja automaationtekniikan osaamista, sekä matematiikan, fysiikan ja lääketieteellisen teknologian tiedon soveltamista. Röntgenhoitajan tekemien ratkaisujen päämääränä on asiakkaan terveys ja hyvinvointi. Röntgenhoitajan ammatti vaatii jatkuvaa ammattitaidon kehittämistä, sekä kykyä elää muuttuvassa maailmassa. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013.)

Työssään röntgenhoitajat vastaavat potilaan esivalmistelusta, ohjauksesta ja hoidon jatkuvuudesta, sekä vaikuttavat tutkimusten, toimenpiteiden ja sädehoidon oikeaan ajankohtaan. Röntgenhoitajan ammattiin on nykyään tullut uusia osa-alueita, kuten potilaan hoito kuvantamistutkimuksissa, opiskelijoiden ohjaus sekä työnjohdollis-hallinnolliset tehtävät. (Niemi 2006: 13.)

### 3.2 Röntgenhoitajan koulutus

Röntgenhoitajan koulutuksen tarkoituksena on tarjota valmius radiografia- ja sädehoitotyöhön, sekä asiantuntijuus lääkinnällisen säteilyn käyttöön ja laadunhallintaan. Jokainen opiskelija kehittää ammatillisuuttaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman kautta. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013.) Röntgenhoitajan koulutuksen laajuus on vaihdellut Suomessa. Tällä hetkellä röntgenhoitajan tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä ja koulutus kestää keskimäärin 3,5 vuotta. Koulutus sisältää perus- ja ammattiopintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua, opinnäytetyön, kypsyysnäytteen sekä vapaasti

valittavia opintoja. (Opetusministeriö 2006: 61.) Opinnoissa painottuvat muun muassa työelämälähtöisyys ja kansainvälisyys sekä tutkimuksellinen työote. Osa opinnoista on verkko-opintoja sekä erilaisia hankkeita yhteistyössä työelämän kanssa. Koulutus tarjoaa välineitä seurata kehitystä sekä sovittaa ammatillinen osaaminen yhteiskunnan, sosiaali- ja terveysalan, sekä oman alan tuomiin muutoksiin. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013.) Koulutuksen työelämälähtöisyys näkyy muun muassa siinä, että opintojen loppuvaiheessa tehtävä opinnäytetyön aihe on usein saatu suoraan työelämästä ja monen opinnäytetyön tarkoituksena on keksiä ratkaisu johonkin työelämän haasteeseen.

Röntgenhoitajakoulutukseen hakeutumiseen voidaan ajatella vaikuttavan samojen tekijöiden kuin hakeuduttaessa muihin koulutuksiin. Pirttiniemi (2000) on luokitellut koulutusvalintoihin vaikuttaviksi tekijöiksi sosiaaliset, sukupuolirooleihin sidonnaiset ja koulumenestyksen liittyvät tekijät. Nykyisin ammatinvalintaa ohjaavat kodin, koulun ja kavereiden lisäksi yhä kasvavassa määrin myös muut tekijät. Näitä tekijöitä ovat muun muassa media, kulttuuri ja kansainvälisyys. Myös erilaisiin sukupuolirooleihin nojaavat käsitykset ohjaavat edelleen opiskelijoiden hakeutumista eri aloille, vaikka sukupuolten välinen koulutuksellinen tasa-arvo toteutuukin melko hyvin. (Pirttiniemi 2000: 46.) Röntgenhoitajakoulutuksen ollessa sosiaali- ja terveysalan ammatti, voidaan ajatella, että alalle hakeutumiseen vaikuttavat hieman yhteiskunnan sukupuoliroolit. Opiskelijan aikaisempi menestyminen teoreettisissa aineissa tarjoaa laajemmat mahdollisuudet jatkokouluttautumiseen. Myös aikaisemmat myönteiset oppimiskokemukset luovat pohjaa halulle jatkaa kouluttautumista. (Pirttiniemi 2000: 48–49.) Näiden kaikkien yllämainittujen tekijöiden voidaan olettaa vaikuttavan myös hakeuduttaessa röntgenhoitajakoulutukseen.

### 3.3 Mielikuva

Mielikuva on yksinkertaistettuna kuva asiasta ihmisen mielessä. Mielikuva on aina subjektiivinen, puolueellinen ja siihen vaikuttavat voimakkaasti sen omistajan kokemukset. (Rope – Mether 2001: 13–17.) Esimerkiksi röntgentutkimuksessa käynti tai sukulaisen työskentely röntgenhoitajana vaikuttavat henkilön luomaan mielikuvaan röntgenhoitajan ammatista. Mielikuvat pohjautuvat aikaisempaan koettuun, kuultuun tai nähtyyn. Mielikuviin vaikuttavat ympäristön ja sen mukanaan tuomien asenteiden lisäksi kokijan oma persoona, älykyys, halut ja tarpeet. Edellä mainittujen lisäksi mielikuviin vaikuttavat myös henkilökohtaiset tavoitteet, taidot, valmiudet sekä kokijan sukupuoli ja ikä. (Rope

– Methner 2001: 41–48.) Röntgenhoitaja työskentelee terveydenhoidossa hyvin spesifillä alueella ja suurin osa potilaskontakteista on lyhytkestoisia. Täten mielikuvan muodostuminen potilastilanteissa jää lyhyen hetken varaan.

Mielikuviin vaikuttavat asenteet eivät ole synnynnäisiä tai perittyjä, vaan ympäristön suhtautumisen kautta opittuja. Ympäristön asenteet voivat aiheuttaa negatiivisen mielikuvan asiasta, josta kokijalla ei todellisuudessa ole henkilökohtaista kokemusta. (Rope – Methner 2001: 63–64.) Yksi mielikuviin ja ennakkokäsityksiin voimakkaimmin vaikuttava asia onkin maine (Pulkinen 2003: 55). Rantakaulion (2011) tekemässä opinnäytetyössä osa vastaajista myönsi negatiivisen maineen vaikuttavan heidän päätöksisiinsä. Kyselystä selvisi, että ennakkoluuloisimmilla vastaajilla ei ollut kokemusta ennakkoluulonsa kohteista, vaan mielikuvat oli luotu pelkän maineen perusteella. Esimerkiksi röntgenhoitajan koulutukseen hakeutumiseen saattaa vaikuttaa ammattiin kouluttavan opilaitoksen maine.

Mielikuva luodaan 15 - 20 sekunnin kuluttua tapahtuneesta asiasta tai kohdatusta henkilöstä. Tästä syystä ensivaikutelma on erittäin tärkeä, sillä suunta mihin mielikuva lähtee rakentumaan, perustuu siihen, onko ensivaikutelma ollut negatiivinen vai positiivinen. Ihmismieli etsii mieluusti mielikuvaansa vastaavaa tietoa ja suodattaa pois sen kanssa ristiriidassa olevan informaation. (Rope – Methner 2001: 67–70.) Jo syntynyttä mielikuvaa on hyvin hankala muuttaa, mutta siitä voidaan oppia pois. Mielikuvan ollessa halutunlainen sitä voidaan muuttamisen sijaan yrittää vahvistaa. (Rope – Methner 2001: 69.) Opiskelemaan hakeutuva henkilö muodostaa mielikuvansa ensikokemuksestaan, joka saattaa olla niin röntgentutkimus kuin ammattiesittely. Röntgenhoitajan ammatista kertovien sivustojen avulla on mahdollista vahvistaa positiivisen mielikuvan syntymistä.

### 3.4 Aikaisemmat tutkimukset

Erilaisia mielikuvista tehtyjä tutkimuksia ja opinnäytetöitä löytyy melko paljon. Useimpien mielikuviin liittyvät tutkimukset koskevat mielikuvamarkkinointia, imagoa ja brandeja. Tässä opinnäytetyössä mielikuviin liittyvistä töistä keskitytään etenkin Kannon (2011), Rantakaulion (2012) ja Similän (2011) tekemiin opinnäytetöihin. Röntgenhoitajan ammattiin ja koulutukseen liittyviä mielikuvia käsitellään tarkemmin vain muutamissa töissä. Näistä töistä Laihon (2012) opinnäytetyö keskittyy kuvaamaan median välittämää kuvaa röntgenhoitajan ammatista. Muut tässä opinnäytetyössä hyödynnetyt

opinnäytetyöt keskittyvät röntgenhoitajan ammatin esittelyyn ja rekrytoinnin kehittämiseen.

Mielikuvaa käsittelevistä tutkimuksista Kannon (2011) tekemä opinnäytetyö Imago- ja tunnettuustutkimus Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymälle käsittelee hieman samaa aihetta kuin tämä opinnäytetyö. Kanto tutki mielikuvia Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymästä. Tarkoituksena oli kehittää Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymän markkinointia ja palveluja. Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin osittain puhelinhaastatteluista ja osittain henkilökohtaisista haastatteluista. Kyselyyn vastanneet pitivät Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymän imagoa positiivisena, tosin tunnettuudessa oli vielä varaa parantamiseen. Vastaajista moni oli kuullut Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymästä sukulaisen tai tutun kautta tai erilaisten esitteiden välityksellä. Opinnäytetyössä huomattiin, että opiskelupaikkaa hakiessa koulutuspaikan imagolla ja sen erotuvuudella massasta on tärkeä merkitys hakijoiden mielikuviiin.

Antti Rantakaulion (2012) tekemä opinnäytetyö käsittelee mielikuvia ja brandeja automainonnassa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia mielikuvia brandeista ja mielikuvien syitä. Lisäksi tavoitteena oli tutkia asennetta paikalliseen automainontaan. Opinnäytetyö toteutettiin henkilökohtaisten haastatteluiden avulla. Opinnäytetyössä todettiin, että ennakkoluuloisimmilla henkilöillä ei välttämättä ollut omakohtaisia kokemuksia automerkistä, vaan mielikuvat perustuivat toisten asenteisiin ja tarinoihin. Paikallisuus automainonnassa koettiin positiivisena.

Similän (2011) opinnäytetyö on Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys Pesu ry:lle tekemä mielikuva ja tunnettuustutkimus. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys Pesu ry:n ja muiden eläinsuojeluyhdistysten tunnettuutta ja yhdistyksistä syntyneitä mielikuvia. Lisäksi tutkittiin eläinsuojelurikoksiin liittyvää tietämystä. Tarkoituksena oli kehittää Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys Pesu ry:n toimintaa. Tutkimusaineisto kerättiin sähköisen kyselylomakkeen avulla. Tutkimuksessa selvisi laajemmin mainostavan, mutta kauempana toimivan eläinsuojeluyhdistyksen, olevan lähellä toimivaa, mutta huonommin mainostettua, tunnetumpi.

Laiho (2012) tutki opinnäytetyössään median välittämää kuvaa röntgenhoitajan ammatista. Hän tarkasteli asiaa painetussa ja sähköisessä mediassa. Opinnäytetyön aineistona oli Radiografia-lehden artikkeleita vuosilta 2007–2011, oppilaitosten ja kuvantamispalveluita tarjoavien toimijoiden internetsivuja, sekä Työ- ja elinkeinotoimiston Am-

mattinetti-internetsivuston tarjoamia tietoja alasta. Laiho totesi työssään artikkeleiden ja sivustojen tarjoavan kattavasti informaatiota röntgenhoitajan koulutuksesta, tosin informaation sisältö vaihtelee sen mukaan, mille ryhmälle se on suunnattu.

Huhta, Lehtiniemi, Tyyskänen ja Walkeajärvi (2011) tekivät opinnäytetyönä Ammattina röntgenhoitaja -internetsivut. Internetsivujen avulla pyrittiin esittelemään röntgenhoitajan ammattia monipuolisesti ja selkeästi ja lisäämään näin röntgenhoitajakoulutukseen hakeutuvien määrää. Sivusto esiteltiin Studia -messuilla vuonna 2010. Sivustot saivat hyvän vastaanoton ja ne lisäsivät messuilla kiinnostusta röntgenhoitajan ammattia kohtaan.

Alander ja Mäkinen (2009) pitivät opinnäytetyönään röntgenhoitajan ammattia esittelevän esitelmän lukiolaisille. Tavoitteena oli jakaa tietoa röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta. PowerPoint-pohjainen esitelmä toteutettiin Hatanpään lukiossa syksyllä 2009. Tekijät totesivat esitelmän hyödyttäneen ammatin esittelyä mahdollisille uusille opiskelijoille ja pitivät vastaavanlaisen esittelytunnin pitämistä toiseen otteeseen kannattavana ajatuksena.

Kukkenmäki ja Perämäki (2009) toteuttivat opinnäytetyönä esitteen röntgenhoitajan ammatista ammattikorkeakouluopintoja suunnitteleville. Tavoitteena oli herättää mielenkiintoa ammattia kohtaan. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Suomen Röntgenhoitajaliitto ry:n kanssa. Esitteestä tehtiin A4-kokoisesta arkista taiteltu painotuote. Esite sai Suomen Röntgenhoitajaliitto ry:ltä alustavasti positiivisen vastaanoton.

Tutkimusten perusteella yksi mielikuviin eniten vaikuttavista tekijöistä on ympäristön suhtautuminen asiaan. Sekä Kannon (2011), että Rautakaulion (2012) opinnäytetöissä käy ilmi, että läheiset ihmiset vaikuttavat vahvasti yksilön asiasta muodostamiin mielikuviin. Joskus ympäristön asenteet voivat jopa peittää alleen yksilön omat mielikuvat. Paikallisuus koetaan mielikuvissa usein positiivisena asiana. Sekä Rantakaulion (2012) että Similän (2011) tekemistä opinnäytetöistä käy ilmi, että laajalla mainostamisella ja brandaamisella voidaan vaikuttaa paljon syntyviin mielikuviin.

Opinnäytetyössään Laiho (2012) toteaa röntgenhoitajan ammattikunnan olevan pieni ja vähän tunnettu. Hän toteaa ammattikunnan saavan vain vähän huomiota mediassa, joten mielikuvien muodostaminen alasta on vähäistä. Huhta ym. (2011), Alander ja Mäkinen (2009) sekä Kukkenmäki ja Perämäki (2009) totesivat kaikki opinnäytetöis-

sään, että röntgenhoitajan ammatin ja koulutuksen esiintuominen erilaisin keinoin on kannatettava ajatus.

## 4 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyössä kartoitettiin teemakyselylomakkeen avulla röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta. Aineisto kerättiin pääsykoepäivänä. Teemakyselylomake löytyy opinnäytetyön liitteistä (Liite 1).

### 4.1 Aineiston kerääminen

Opinnäytetyön perustana on teemakyselylomake, jonka avulla pääasiallinen aineisto kerättiin. Tässä yhteydessä teemakyselyllä tarkoitetaan tätä opinnäytetyötä varten kehitettyä kyselylomaketta, joka sisältää vastaajien taustatietoja kartoitettavia monivalintakysymyksiä, sekä teemoittain jaettuja avoimia kysymyksiä. Yleisesti kyselylomakkeen tarkoituksena on hankkia joukkojen käsityksiä, asenteita ja mielipiteitä kuvaavia tuloksia. Lomakkeen kysymykset voivat olla joko avoimia tai vaihtoehtoiltaan rajattuja, ja niihin on tarkoitus vastata joko kirjoittamalla tai muuten merkitsemällä. (Anttila 2006: 182.)

Teemakyselyn osa-alueiksi valikoituivat seuraavat teemat: miksi röntgenhoitajakoulutukseen hakeudutaan, millainen mielikuva röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvilla on röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta, mistä nämä mielikuvat ovat lähtöisin ja millaisena röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvat näkevät tulevaisuuden röntgenhoitajan työssä. Teemoja lähestyttiin avointen kysymysten kautta. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2007: 196) pitävät avointen kysymysten etuna sitä, että ne antavat vastaajalleen mahdollisuuden kertoa sen, mitä hän todella ajattelee. Haittapuolena avoimille kysymyksille voidaan ajatella olevan saatujen vastauksien kirjavuus ja käsitteilyn vaikeus.

Luotu teemakyselylomake testattiin ensimmäisen lukukauden opiskelijoista koostuvalla testiryhmällä. Testivaiheessa vastauksia saatiin 17. Kysymysten selkeyden, tarpeellisuuden sekä vastaamiseen tarvittavan ajan lisäksi testattiin myös saatekirje. Testauksen pohjalta lomakkeesta muutettiin yksi kysymys monivalintakysymykseksi.

Korjattu teemakyselylomake ja saatekirje annettiin 4.6–6.6.2012 järjestettyjen valintakokeiden yhteydessä kaikille Helsingin Metropolia Ammattikorkeakouluun röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeville. Tarkoituksena oli mahdollisimman kattavan tutkimuspohjan saaminen. Vastauksia saatiin runsaasti ja suurimmassa osassa palautettuja lomakkeita vastaaja antoi vastauksen jokaiseen kysymyslomakkeessa olevaan kysymykseen.

#### 4.2 Aineiston analysointi

Saatu aineisto luokiteltiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia hyväksikäyttäen. Sisällön analyysia käytettäessä ei yritetä päätyä tilastolliseen analyysiin (Kankkunen – Vehviläinen – Julkunen 2009: 134–135). Laadullisen tutkimusaineiston analysoinnin tarkoituksena on kerätä hajanaisesta aineistosta selkeää, mielekästä ja yhtenäistä tietoa. Tutkimusaineiston käsittely perustuu loogiseen päättelyyn ja tulkintaan. (Tuomi – Sarajärvi 2002: 110.)

Sisällönanalyysia käytettäessä on kaksi erilaista lähtökohtaa: Induktiivinen eli aineistolähtöinen menetelmä, sekä detuktiivinen, eli teorialähtöinen menetelmä. Tässä työssä käytettiin induktiivista analyysimenetelmää, jota käytetään tilanteissa, joissa edeltävää tietoa tutkittavasta aiheesta on erittäin vähän tai sitä ei ole ollenkaan. (Kankkunen - Vehviläinen - Julkunen 2009: 134 - 135). Tässä tapauksessa opinnäytetyön aiheesta ei löydy Suomesta vastaavaa tutkimusta, vaan kaikki aihetta käsittelevät tutkimukset ovat vähintään eri näkökulmasta.

Aineiston analysointi aloitettiin kirjoittamalla saadut vastaukset auki sana sanalta. Vastaukset kirjoitettiin yhteen tiedostoon. Tiedostosta vastaukset siirrettiin Exel-taulukoon siten, että hakijan taustaa kartoittavat monivalintakysymysten vastaukset kerättiin yhdeksi omaksi taulukoksi ja jokaiseen teemaan saadut vastaukset omiin taulukoihin. Jokaisen avoimen kysymyksen aineisto analysoitiin sen jälkeen omana kokonaisuutenaan. Seuraavaksi jokaisesta vastauksesta kirjoitettiin pelkistykset, joista etsittiin tutkimustehtäviin liittyvät ilmaukset ja asiakokonaisuudet. Tarvittaessa käytettiin värikoodausta ilmausten ja asiakokonaisuuksien erotteluun. Saadut asiakokonaisuudet luokiteltiin ja niistä muodostettiin omaa tulkintaa käyttäen alaluokkia.

Aineiston ryhmittelyssä pyritään etsimään pelkistettyjen ilmaisujen erilaisuuksia ja samanlaisuuksia (Janhonen – Nikkonen 2001: 28–29). Muodostettuja alaluokkia yhdistel-

tiin samansisältöisiksi kokonaisuuksiksi. Näin syntyi yläluokkia, joita yhdistelemällä koottiin tutkimustehtäviin vastaavat pääluokat kysymyksittäin. Esimerkki aineiston analysoinnista on liitteenä (Liite 3).

## 5 Tulokset

Teemakyselyssä kysyttiin avoimien, teemoihin pohjautuvien kysymysten lisäksi myös hakijoiden taustatietoja. Kysymykset käsiteltiin niin, ettei yksittäistä vastaajaa voisi tunnistaa jälkikäteen. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli naisia ja iältään 20 - 24 -vuotiaita. Toiseksi suurin ikäryhmä olivat juuri lukiosta valmistuneet, alle 20 -vuotiaat, jonka jälkeen seurasi 25–35 -vuotiaiden hakijoiden ryhmä. Pienin ikäryhmä olivat yli 35 -vuotiaat. Hakijoiden kotikunta oli hyvin pääkaupunkipainotteinen ja suurin osa oli kotoisin Helsingistä tai muualta pääkaupunkiseudulta, kuten Espoosta tai Vantaalta. Pääkaupunkiseudun lisäksi mikään muu alue ei noussut selvästi esille, vaan loput hakijat tulivat eri puolilta Suomea. Suurin osa hakijoista mainitsi olevansa ylioppilaita tai toisen asteen koulutuksen käyneitä. Vain muutamalla hakijalla oli ennestään ammattikorkeakoulututkinto. Kyselyyn vastanneista suuri osa on ennen työskennellyt alempana toimihenkilönä. Pieni joukko oli toiminut myös yrittäjinä tai työntekijöinä.

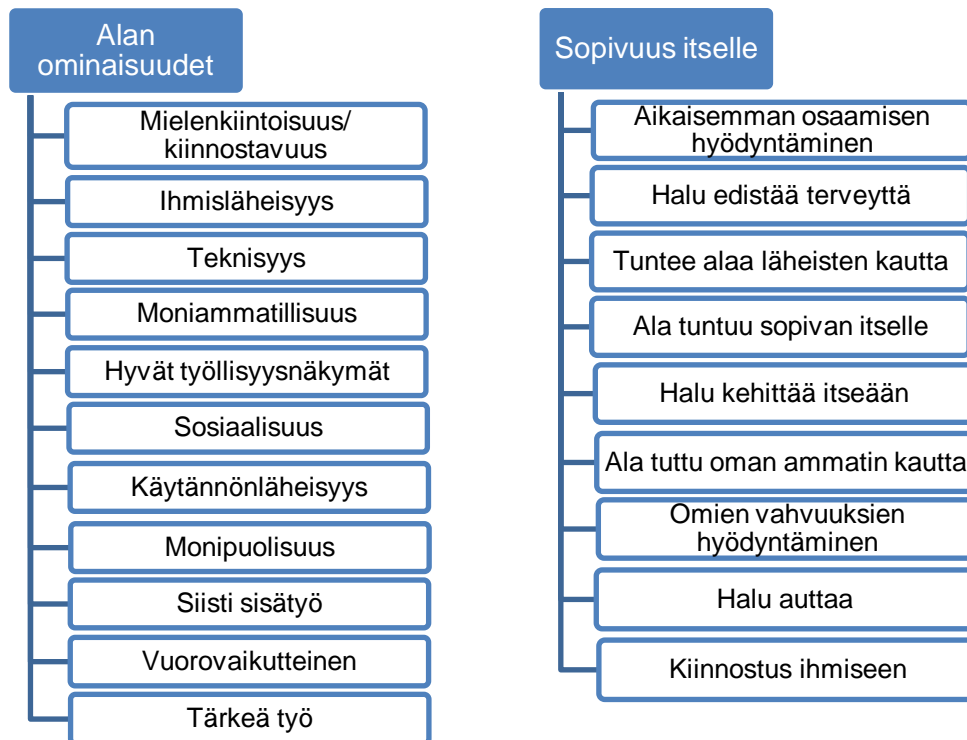
### 5.1 Röntgenhoitajakoulutukseen hakeutumisen syyt

Kyselyyn vastanneista suurin osa kertoi hakevansa röntgenhoitajan koulutukseen, koska tunsu alan ominaisuuksien olevan houkuttelevia. Monen vastaajan perustelut korostivat alan sopivuutta juuri heille. Vastaajista moni kuvaili alaa mielenkiintoiseksi tai kiinnostavaksi. Moni vastaaja piti tärkeänä sitä, että työ on ihmisläheistä ja sosiaalista. Myös alan teknisyys kiinnosti vastaajia. Moni vastaajaa halusi myös jatkokouluttaa tai kehittää itseään hakeutumalla röntgenhoitajan koulutukseen.

*”Haluan terveys- ja hoitoalalle, se on kutsumukseni. Tarvitsen työn, jossa saa olla tekemisissä ihmisten kanssa.”*

Muutama vastaaja mainitsi pitävänsä tärkeänä, että alalla on hyvät työllisyysnäkymät. Osalle vastaajista ala oli entuudestaan tuttu, joko oman aikaisemman uran tai läheisten ja tuttavien työn kautta. Muutama vastaaja mainitsi myös haluavansa työskennellä alal-

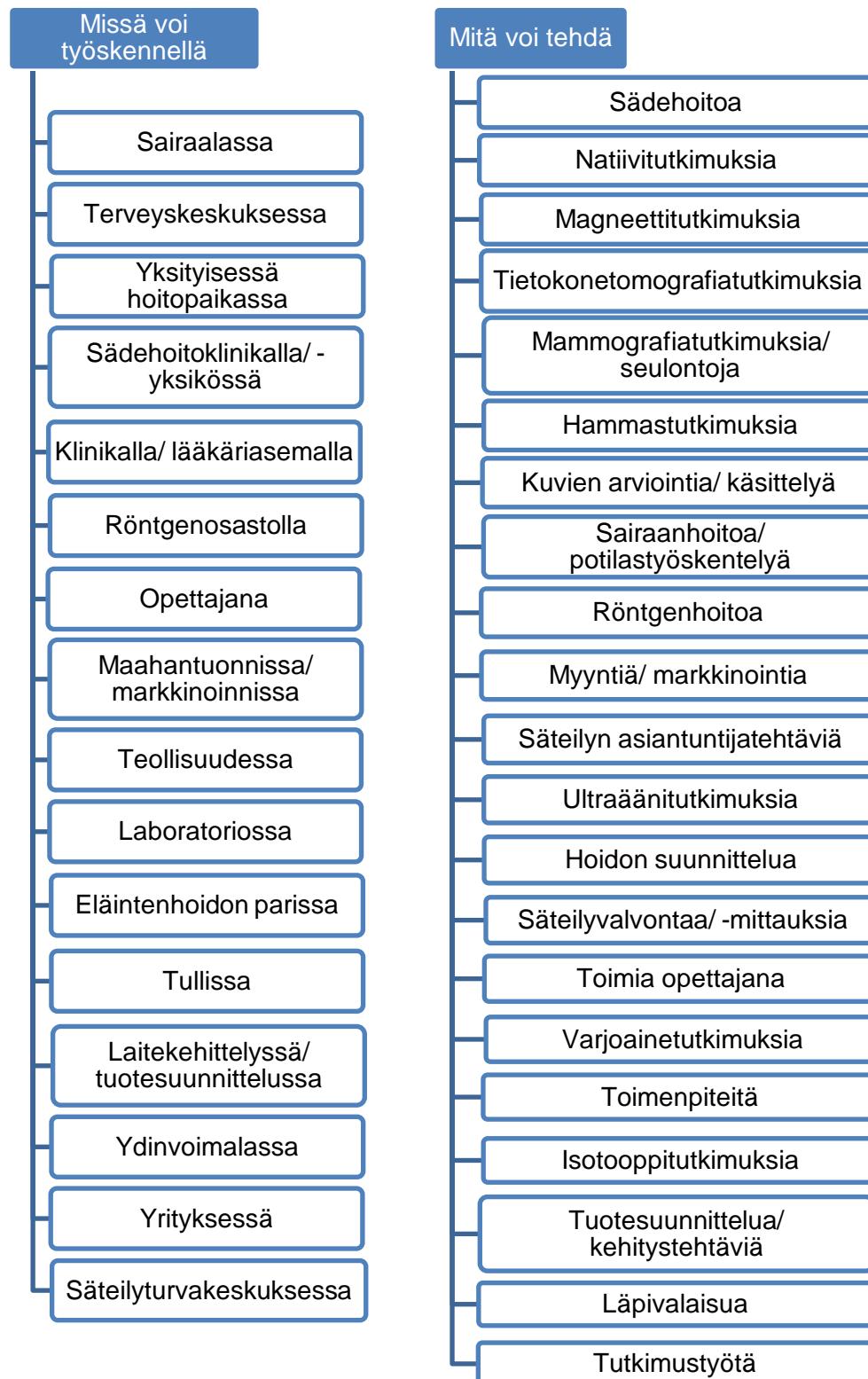
la, jossa voi auttaa ihmisiä ja edistää terveyttä. Yksittäisiksi hakusyiksi mainittiin alan monipuolisuus, käytännönläheisyys, tärkeys ja moniammatillisuus. Muina yksittäisiä hakusyinä mainittiin alan olevan siistiä sisätyötä sekä se, että hakijaa kiinnosti ihminen. Röntgenhoitajakoulutukseen hakeutumisen syitä on jaoteltu tarkemmin kuviossa 1.



Kuvio 1. Röntgenhoitajakoulutukseen hakeutumisen syyt.

## 5.2 Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan ammatista

Vastaajista suurin osa mainitsi röntgenhoitajien voivan työskennellä sairaaloissa ja terveyskeskuksissa. Useat vastaajat kertoivat röntgenhoitajien työskentelevän myös yksityisellä sektorilla ja muutama vastaajaa mainitsi erilaiset klinikat ja lääkäriasemat. Joukosta löytyi myös vastaajia, jotka mainitsivat mahdollisuuden toimia sädehoidossa tai työskentelyn eläinten parissa. Markkinoinnin tai maahantuonnin mainitsi muutama vastaajaa, kuten myös tuotannon tai tuotesuunnittelun parissa työskentelyn. Ydinvoimalat, tullin, opetuksen ja yritykset mahdollisina työpaikkoina mainitsi kunkin pari vastaajaa. Yksittäisinä vastauksina mainittiin teollisuus, laboratorio ja Säteilyturvakeskus. Opin- näytetyön tulosten analysoinnissa käytettyä röntgenhoitajan työtehtävien ja työpaikkojen luokittelua kuvataan tarkemmin kuviolla 2.



Kuvio 2. Teemakyselylomakkeella saatujen mielikuvien luokittelu röntgenhoitajan työtehtävistä ja työpaikoista.

Vastaajista iso osa kertoi röntgenhoitajien toimenkuvaan kuuluvan natiivitutkimuksien suorittamisen tai kuvantamisen yleensä. Suuri osa vastaajista mainitsi myös sädehoidon. Muista modaliteeteista magneettitutkimukset mainittiin useimmin, kun taas ultraääni, mammografia ja seulonnat, tietokonetomografia sekä isotoopit vain muutaman kerran. Hammastutkimukset ja läpivalaisu mainittiin yksittäisissä vastauksissa. Erilaiset säteilyn valvonta- ja mittaustyöt, sekä hoidon suunnittelu mainittiin muutaman kerran. Myynti ja markkinointi mainittiin myös pari kertaa. Yksittäisissä vastauksissa mainittiin niin tutkimukset, tuotesuunnittelu, koulutus, kehitystehtävät, varjoainetyöskentely, toimenpiteet kuin myös kuvien käsittely ja arviointi. Yksittäisiä mainintoja saivat myös potilastyöskentely, hoitotyöskentely ja suoranainen sairaanhoito.

*”Sairaalat, lääkäri asemat. Sädehoitoja, röntgenkuvia. Erikoistumisen jälkeen myös ultrat”*

*”Sairaaloissa, terveyskeskuksissa julkisella ja yksityisellä puolella. Sädehoidon toteutusta ja suunnittelua. Röntgenkuvien otto... Myös eläinten kuvaus? Säteilypitoisuuksien mittaamista.”*

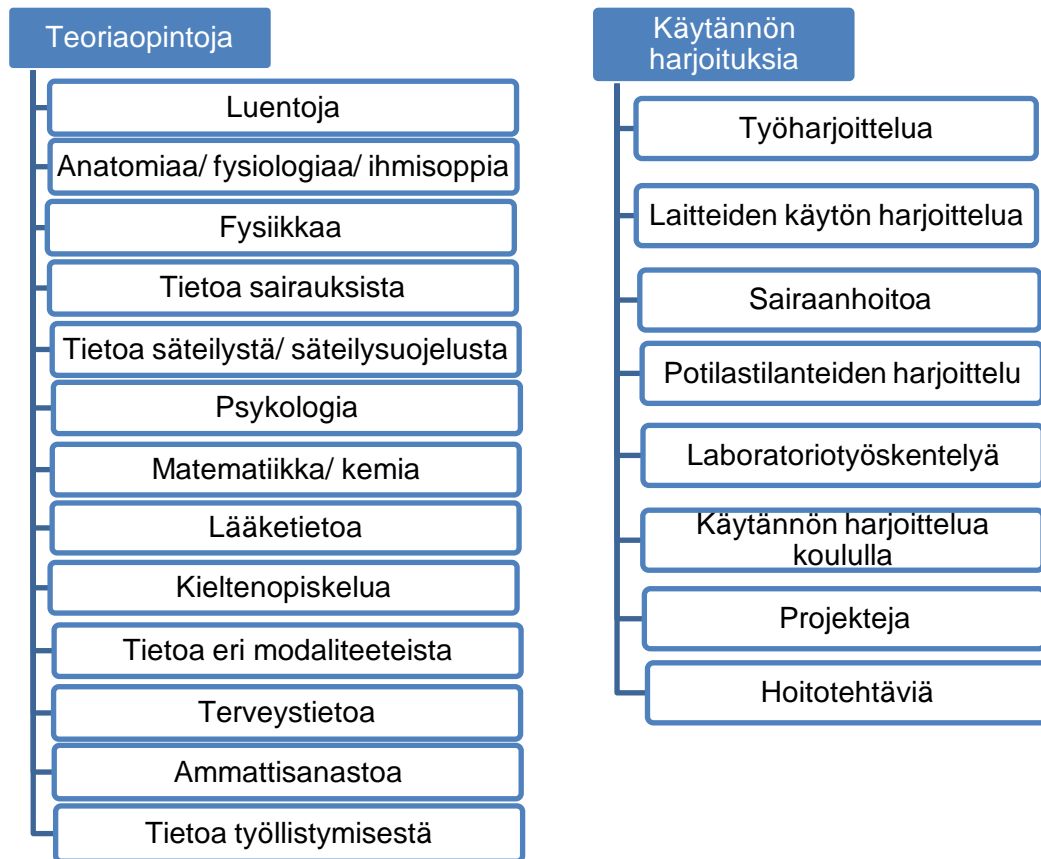
### 5.3 Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan koulutuksesta

Suurin osa vastaajista mainitsi röntgenhoitajan koulutuksen sisältävän sekä teoriaa, että käytännön harjoituksia. Osassa vastauksia oli mainittu vain teoriaopinnot. Tämän lisäksi muutaman hakijan vastauksessa kuvailtiin pelkästään käytännön harjoituksia.

*”Suhteellisen paljon teoria opintoja, käytäntöä, työssä oppimista.”*

Moni vastaaja mainitsi opintoihin kuuluvan anatomian, fysiologian tai ihmisopin opintoja. Muut matemaattis-luonnontieteelliset aineet mainittiin myös useaan kertaan. Monissa vastauksissa esiintyi erilaisten laitteiden käytön harjoittelu tai muu tekninen osaaminen. Myös erilaisia terveyden- ja sairaanhoitoon liittyviä opintoja, sekä sairauksiin ja niiden hoitoon liittyviä opintoja kuvailtiin muutamissa vastauksissa. Säteilytyöskentely tai -suojelu mainittiin useassa vastauksessa, kuten myös erilaisiin potilastilanteisiin valmistavat opinnot, muun muassa psykologia. Erilaisten kuvantamismenetelmien harjoittelu löytyi monesta vastauksesta. Lääketieto mainittiin muutaman kerran, samoin kieltenopiskelu. Työllistyminen, sanastonhallinta ja laboratoriotyöskentely mainittiin

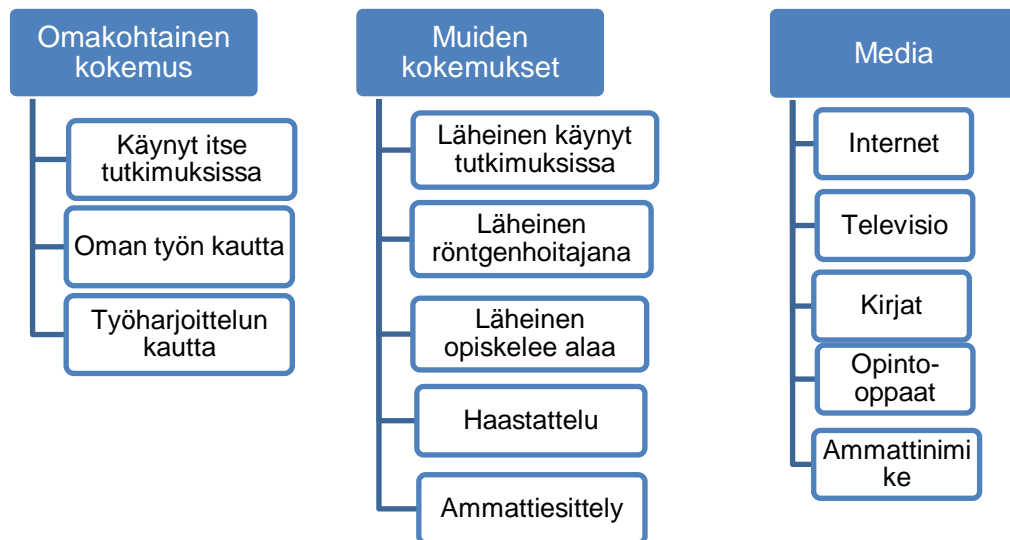
kukin kerran. Tarkemmin teoriaopintojen ja käytännön harjoitusten alle luokiteltuja vastauksia on kuvailtu kuviossa 3.



Kuvio 3. Kyselylomakkeella saatujen mielikuvien luokittelu röntgenhoitajakoulutuksen teoriaopintojen ja käytännön harjoitusten sisällöstä.

#### 5.4 Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvien lähtökohta

Kysyttäessä, mistä mielikuvat ovat syntyneet, saatiin useimmiten vastaukseksi vastaajan itse käyneen röntgentutkimuksessa tai käyneen siellä jonkun seurassa. Tästä vastaaja oli saanut mielikuvan siitä, millaista röntgenhoitajan työ on. Omien kokemusten lisäksi suurena vaikuttajana on toiminut sukulaisen, ystävän tai naapurin toimiminen röntgenhoitajan ammatissa. Osa vastaajista oli työskennellyt aikaisemmin sairaalassa joko vakituisena tai työharjoittelijana, jolloin he olivat päässeet tarkkailemaan röntgenhoitajan työtä henkilökunnan edustajan näkökulmasta. Vastaajien mielikuvien lähtökohtia on luokiteltu kuviossa 4.



Kuvio 4. Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvien lähtökohdat.

Erilaisten kokemusten ja läheisten kertomuksien lisäksi toinen suuri tiedonlähde oli internet ja etenkin Metropolia Ammattikorkeakoulun kotisivut. Ammatin tunnettuus tulee esille sosiaalisen median tuomien mielikuvien lisäksi myös kuulopuheista. Tietoa on saatu muutamissa tapauksissa vain siitä ammattiesittelystä, joka on hakemisen yhteydessä annettu. Muutama kyselyyn vastannut on tutustunut röntgenhoitajien haastatteluihin ja kirjallisuuteen, toiset taas ovat perustaneet mielikuvansa siihen, mitä ovat televisiossa nähneet. Löytyy joukosta myös niitä, jotka ovat lähteneet valintakokeeseen tietäen alasta ainoastaan nimen ja muodostaneet mielikuvansa siitä.

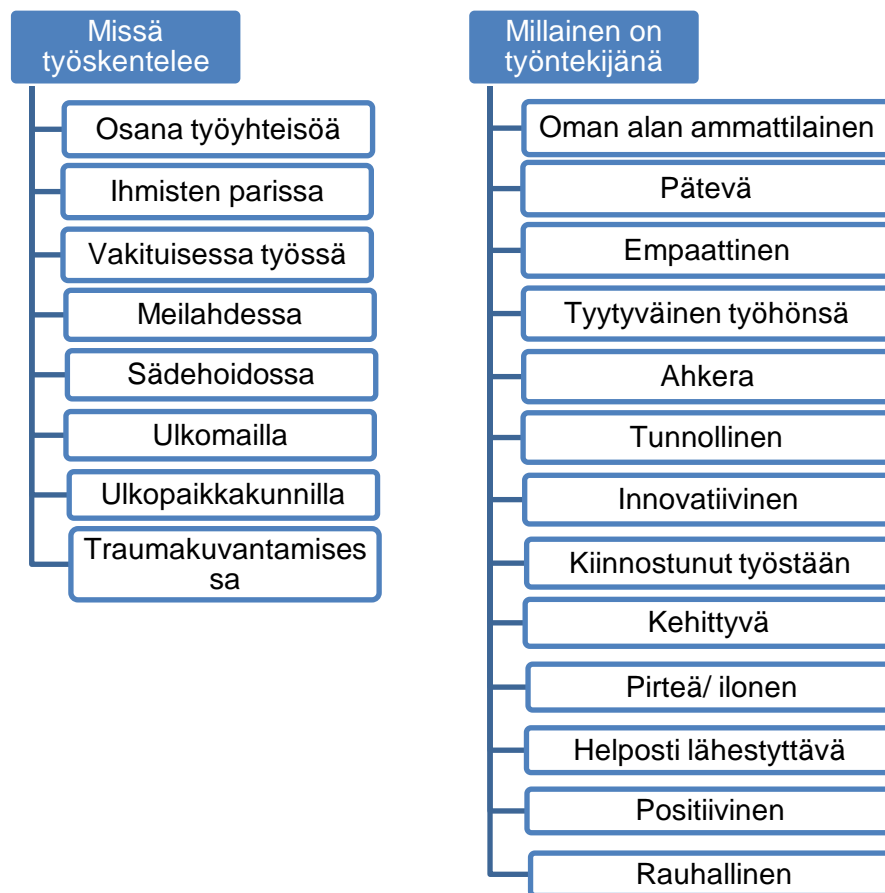
*” Olen lukenut kirjoista ja lukenut netistä tietoa ja ammattilaisten ja alaa opiskelevien haastatteluja.”*

*”Potilaana olemisesta.”*

## 5.5 Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien mielikuvia tulevaisuudesta röntgenhoitajana

Tarkasteltaessa vastauksia kysymykseen, millaisina vastaajat näkevät itsensä viiden vuoden kuluttua, nousivat esille samat, usein toistuvat vastaukset. Opiskelija toivoo valmistuvansa koulusta rautaisena ammattilaisena tai edes halliten kaikki tarvittavat perustiedot. Ammattitaitoisuutta on kuvattu myös useammilla adjektiiveilla, jotka kuvaavat hyvin vastaajien ajatuksia siitä, mitä röntgenhoitajalta edellytetään.

Opiskelijat toivovat olevansa osana osaavaa työyhteisöä, toimivansa asiansa tuntevana hoitajana ihmisläheisessä työssä, viihtyvänsä töissä sekä olevansa tyytyväinen työhönsä. Useampaan otteeseen mainitaan toivomuksia tunnollisesta toiminnasta sekä pätevyydestä ja ahkeruudesta. Osa vastaajista on lisännyt joukkoon myös innovatiivisuuden, kyvyn olla kiinnostunut asioista ja oppimisesta, sekä toivovat olevansa tulevaisuudessa kehittyviä työntekijöitä. Muita mainittuja adjektiiveja on pirteys, iloisuus, positiivisuus, empaattisuus, helposti lähestyttävyyys ja rauhallisuus. Tulevaisuudenkuvien luokittelua kuvataan kuviossa 5.



Kuvio 5. Röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvien tulevaisuudenkuvat.

Vastaajat toivovat olevansa valmistuttuaan tarpeeksi taitavia työelämään ja työllistyvänsä mahdollisimman nopeasti, ollen viiden vuoden kuluttua tiukasti työelämässä vakituisessa työssä.

*” valmistuneena, sekä vakituisessa työpaikassa röntgenhoitajana.”*

Muutama kyselyyn vastannut on uskaltanut mainitsemaan, missä toivoo tulevaisuudessa olevansa töissä. Tulevaisuuden työpaikoiksi on toivottu Meilahtea ja sädehoitoa, joista jälkimmäinen on mainittu useampaankin otteeseen. Myös työllistyminen ulkopakkakunnille ja ulkomaille pääsy on mainittu.

*”Meilahden sairaalan röntgenosaston röntgenhoitajana suorittamassa erilaisia tutkimuksia.”*

## 6 Tulosten tarkastelu

Kyselyyn saatiin kattava määrä vastauksia, joten sen tuloksien voidaan ajatella antavan hyvän kuvan vastaajien mielikuvista röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta sekä siitä, mistä saatu tieto ammatista on peräisin. Röntgenhoitajan ammatin kuuluminen terveys- ja sosiaalialan ammatteihin, näkyi kyselyyn saaduissa vastauksissa, kuten siinä, että monelle vastaajalle oli tärkeää, että työ on ihmisläheistä ja sosiaalista. Myös alan teknisyys kiinnosti vastaajia. Yleisesti ottaen alaa kuvailtiin mielenkiintoiseksi tai kiinnostavaksi. Alan jatkuva kehittyminen ja mahdollisuus jatkokouluttautua tai kehittää itseään kiinnosti vastaajia.

Alalle hakeutumiseen innostavana tekijänä moni vastaaja piti sitä, että röntgenhoitajan ammatissa on tällä hetkellä hyvä työllisyystilanne ja hyvät mahdollisuudet saada työpaikka tulevaisuudessa. Mielikuvaa hyvästä työllisyystilanteesta tukee Markkasen (2008) tekemä tutkimus röntgenhoitajan sijaisten tarpeesta. Tutkimukseen vastanneista lähiesimiehistä 49 %:lla ei ollut lainkaan pulaa röntgenhoitajista tai heidän sijaisistaan, mutta 39 % lähiesimiehistä taas kertoi vajeesta. Tutkimuksen mukaan terveydenhuoltoalan työttömyyskassan työttömyysaste oli vuonna 2007 1,4 %, ja Tehyn ammattiosaston röntgenhoitaja jäsenillä se oli samana vuonna 3,4 %. Tilannetta voidaan pitää täystyöllistyneenä. Tutkimus esitti, että vuoteen 2018 mennessä 28 % vuonna 2008 röntgenhoitajan työssä työskennelleistä eläköityy. (Markkanen 2008: 23–24.)

Röntgenhoitajien työpaikkoja tulee vapautumaan tulevaisuudessa. Tilastokeskuksen (2009) tekemän selvityksen mukaan työkäisten (15–64) määrä tulee vähenemään vuoteen 2040 mennessä 66 prosentista 58 prosenttiin ja vuoteen 2060 mennessä 56 prosenttiin. Halmeenmäki (2010) on tutkimuksessaan ennustanut suurimman eläkkeelle siirtymisaallon tapahtuvan 2010-luvun puolessavälissä. Tulosten perusteella voidaan

ajatella, että taloudellisesti epävarmoina aikoina tiedottaminen röntgenhoitajien hyvästä työllistymismahdollisuudesta olisi hyvä rekrytointikeino alalle. Toisaalta tämä markkinointikeino saattaisi vetää koulutukseen epäkiinnostuneita henkilöitä.

Vaikka Laiho (2012) toteaa röntgenhoitajan ammattikunnan saavan vain vähän huomiota mediassa ja mielikuvien muodostamisen alasta olevan vähäistä, teemakyselyyn vastanneet hakijat tunsivat röntgenhoitajan ammatin osa-alueet melko hyvin, ja kaikki modaliteetit mainittiin vastauksissa ainakin kerran. Muutamista vastauksista selvisi kuitenkin, että röntgenhoitajan ammatti oli sekoitettu osittain muihin hoitoalojen ammatteihin ja röntgenhoitajan oletettiin tekevän hoidollisempaa työtä, kuin mitä todellisuudessa ammattiin kuuluu. Mahdollisuus työskennellä erilaisissa työpaikoissa tiedettiin hyvin ja vastaajat mainitsivat erilaisten julkisten ja yksityisten lääketieteellisiä palveluja tarjoavien paikkojen lisäksi myös monia muita mahdollisia työpaikkoja, kuten tullin, yritykset ja markkinoinnin.

Röntgenhoitajan koulutuksen tiedettiin sisältävän sekä teoriaa että käytännön harjoituksia. Osassa vastauksia oli mainittu kuitenkin vain teoriaopinnot. Tämän lisäksi muutamien hakijan vastauksessa kuvailtiin pelkästään käytännön harjoituksia. Ammattitaitoa kehittävää harjoittelua röntgenhoitajan opintoihin kuuluu 75 opintopisteen verran, mikä on 210 opintopisteestä huomattava osa (Tampereen ammattikorkeakoulu 2012). Vaikka käytännön harjoitusten määrän tiedettiin olevan suuri, eivät vastaajat juuriakaan korostaneet harjoitteluiden suorittamista yhteistyössä työelämän kanssa. Teoriaopinnoista esiin nousivat etenkin anatomian opinnot. Anatomian opintoja kuuluu röntgenhoitajan koulutukseen tällä hetkellä Metropolia Ammattikorkeakoulussa 7 opintopistettä (Opinto-opas 2013). Voidaan pohtia vastaako nykyinen opintopistemäärä hakijoiden odotuksia. Myös erilaiset hoidolliset opinnot ja laitteiden käytön harjoittelu mainittiin usein. Toisissa vastauksissa hoidollisuutta korostettiin jopa niin paljon, että heräsi kysymys, onko röntgenhoitajan ammatti sekoitettu sairaanhoitajan ammatin kanssa. Vaikka koulutuksen osa-alueista mainittiin monia, esimerkiksi innovaatio-, johtajuus- ja laadunhallinta opintoja ei vastauksissa mainittu.

Mielikuvansa röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta vastaajat olivat usein muodostaneet oman tai läheisen tutkimusten kautta. Suurin osa omien potilaskokemusten kautta saaduista mielikuvista oli peräisin natiivitutkimuksista. Muutamilla vastaajilla oli kokemuksia myös muista modaliteeteista, kuten ultraääni- tai tietokonetomografiatutkimuksista. Tutkimuksessa itse olleet vastaajat olivat muodostaneet mielikuvansa rönt-

genhoitajan ammatista tutkimuksen aikaisen ensivaikutelman perusteella. Sädehoitoa lukuun ottamatta, röntgenhoitajan melko lyhyiden potilaskohtaamisten vuoksi voidaan ajatella, ettei lyhytkestoinen potilaskohtaaminen anna suurta määrää tietoa röntgenhoitajan työn monimuotoisuudesta (Rope – Methers 2001: 67–70).

Vastaajien mielikuviin röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta saattaa vaikuttaa ammattiin kouluttavan oppilaitoksen, tässä tapauksessa Metropolia Ammattikorkeakoulun, maine. Metropolia Ammattikorkeakoulu markkinoi itseään näkyvästi etenkin yhteishakujen aikaan, mutta röntgenhoitajan ammattia ei mainosteta yhtä voimakkaasti. Kuten Similän (2011) opinnäytetyöstä käy ilmi laajalla mainostamisella lisätään tunnettuutta, joten vähemmän mainostettu röntgenhoitajan koulutus voi helposti jäädä enemmän mainostettujen alojen takia vähemmän tunnetuksi ja menettää siten potentiaalisia hakijoita. Ala ei myöskään ole näkyvässä roolissa valtamediassa kuten televisiossa.

Tietoa röntgenhoitajan ammatista oli saatu paljon myös toisilta henkilöiltä. Näissä tapauksissa voidaan miettiä, kuinka totuudenmukaista tietoa henkilöt voivat tarjota. Voidaan olettaa, että jos kyseessä on röntgenhoitajan ammatissa toimiva henkilö, myös puheet ovat totuudenmukaisia ja antavan tarkemman mielikuvan ammatista, kuin täysin ulkopuolinen henkilö. Rantakaulion (2011) opinnäytetyössä osa vastaajista myönsi negatiivisen maineen vaikuttavan heidän päätöksiinsä. Kyselystä selvisi, että ennakkoluuloisimmilla vastaajilla ei ollut kokemusta ennakkoluulonsa kohteista, vaan mielikuvat oli luotu pelkän maineen perusteella. Jotta negatiivisia ja vääriä mielikuvia ei pääsisi syntymään, olisikin hyvä tarjota helposti tavoitettavaa, asiallista ja totuudenmukaista tietoa röntgenhoitajan ammatista.

Röntgenhoitajan ammatista oli saatu tietoa myös oman aikaisemman työn tai opiskelun kautta. Erilaisten kokemuksiin pohjautuvien tietolähteiden lisäksi vastaajat olivat hakenneet tietoa röntgenhoitajan ammatista myös erilaisista internetlähteistä. Internetsivuista Metropolia Ammattikorkeakoulun sivusto mainittiin useimmiten. Laiho (2012) tutki opinnäytetyössään median antamaa kuvaa röntgenhoitajan ammatista ja kävi läpi internet-sivujen tiedontarjontaa. Opinnäytetyössään hän huomasi, että eri koulujen sivuilta oli löydettävissä haastatteluja alaa opiskelevilta tulevilta röntgenhoitajilta ja Tampereen ammattikorkeakoulun internetsivuilla oli radiografian ja sädehoitotyön koulutusohjelmalle oma blogi. Laihon (2012) mukaan erilaisten internetlähteiden tarjoama kuva röntgenhoitajan ammatista riippui siitä, kenelle sivut olivat suunnattu.

Muutama hakija kertoi saaneensa röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta informaatiota messuilta tai opinto-ohjauksen yhteydessä. Tietolähteinä oli käytetty myös televisiota, kirjoja ja haastatteluja. Havaittavissa oli myös se, että muutama vastaaja oli muodostanut mielikuvansa röntgenhoitajan ammatista pelkästään ammattinimikkeen tai lyhyen ammattikuvauksen perusteella.

Vaikka vastaajat tuntuivat löytäneen tietoa röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta melko hyvin, ovat Huhta ym. (2011), Alander ja Mäkinen (2009) sekä Kukkeenmäki ja Perämäki (2009) tulleet opinnäytetöissään siihen tulokseen, että erilaiset röntgenhoitajan ammattia esittelemään pyrkivät työt ovat kannatettava ajatus. Voidaan miettiä pitäisikö röntgenhoitajan ammattia tehdä enemmän tutuksi myös suurelle yleisölle, ei vain mahdollisille uusille opiskelijoille. Näin röntgenhoitajan ammatista saataisiin kattavampi mielikuva kaikille, ei vain hakuvaiheessa lisätietoa etsineille.

Tulevaisuutta röntgenhoitajana pidettiin hyvänä. Vastauksista voidaan tulkita, että työllistymistä pidettiin melko varmana ja koulutuksen ajateltiin tarjonneen tarvittavat taidot työelämään. Vastaajat kuitenkin tiedostivat tarvitsevansa jatkuvaa kouluttautumista. Kaikki vastaajien kuvailemat luonteenpiirteet ja ominaisuudet, joita heillä tulevaisuudessa on, olivat positiivisia.

Osalle vastaajista oli myös selvää, missä he haluaisivat tulevaisuudessa työskennellä. Työpaikoiksi toivottiin esimerkiksi Meilahtea, sädehoitoklinikkaa ja myös mahdollisuutta työskennellä ulkomailla. Röntgenhoitajan ammatilla on vaatimuksensa EU-tasolla, joka määrittelee ulkomaille työllistymismahdollisuuksia. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (2013) internetsivujen mukaan Suomessa on voimassa pohjoismainen sopimus, jonka piiriin kuuluvat Suomen lisäksi Tanska, Ruotsi, Norja ja Islanti. Sopimus mahdollistaa terveys- ja sairaanhoitoalojen ammattilaisten, joihin röntgenhoitajat kuuluvat, työskentelyn sopimusvaltiossa myönnetyn ammatinharjoitusluvan perusteella toisessa sopimuksen piiriin kuuluvassa valtiossa. Koska suurin osan vastaajista oli kotoisin pääkaupunkiseudulta, Meilahden tunnettavuus on ymmärrettävää, muttei silti selitä sen suosiota muihin pääkaupunkiseudulla toimiviin sairaaloihin, kuten Jorviin ja Peijakseen, nähden.

Opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan ajatella, että röntgenhoitajaopiskelijoiksi hakeutuvilla on pääsääntöisesti hyvä mielikuva röntgenhoitajan ammatista. Ammatti koetaan mielenkiintoiseksi ja sen uskotaan sopivan itselle. Röntgenhoitajan ammattiin

hakeudutaan usein omien tai läheisten kokemusten innostamana. Hakuvaiheessa tietämys röntgenhoitajan ammatista on usein jo melko kattava ja vastaa median tarjoamaa mielikuvaa. Lisää tietoa röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta haetaan yleensä Internetistä. Jos mielikuvien perustana on ammattilaisilta tai luotettavista internetlähteistä saatu tieto, on mielikuva silloin samanlainen kuin median tarjoama. Yksittäisen potilaskokemuksen tarjoama mielikuva jää kuitenkin helposti vaillinaiseksi ja jopa vääristyneeksi.

## 7 Pohdinta

Opinnäytetyö tehtiin hyödyntämään Metropolia Ammattikorkeakoulun radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmaa sekä röntgenhoitajien ammattikuntaa yleisesti. Opinnäytetyön avulla kartoitettiin röntgenhoitajakoulutukseen hakeutuvien mielikuvia röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta sekä mielikuvien lähtökohtaa. Tuloksien ajateltiin hyödyntävän muun muassa rekrytoinnin kehittämistä ja ammatin tunnettavuuden lisäämistä. Työn aihe kiinnosti molempia opinnäytetyön tekijöitä ja tästä näkökulmasta tehtyä tutkimusta ei radiografian ja sädehoidon alalta ollut aikaisemmin tehty. Opinnäytetyöhön valitut aikaisemmat mielikuvatutkimukset kuitenkin sivusivat aihetta, kuten Kannon (2010) opinnäytetyö, joka on koulun imagoa käsittelevä työ. Opinnäytetyöhön valittu lopullinen teoriapohja tuki hyvin aihetta.

Opinnäytetyön tekeminen alkoi keväällä 2012, jolloin kehiteltiin teemakyselylomake. Koska lomakkeen valmistumisella ajoissa kevään 2012 pääsykokeisiin oli kiire, ei teoriapohjaa keritty kirjoittamaan täysin valmiiksi ennen kyselyn suorittamista. Kyselylomakkeella saadut vastaukset kirjoitettiin kesän aikana puhtaaksi. Kesän jälkeen alkoi opinnäytetyön tulosten analysointi sekä tekstin tuottaminen. Jo opinnäytetyötä aloitettaessa oli selvää, että työ tulee olemaan kvalitatiivinen, ja että tulokset tullaan analysoimaan aineistopohjaista sisällönanalyysia käyttäen. Saadun aineiston puhtaaksikirjoittamiseen, analysoimiseen ja tulosten kirjaamiseen meni yllättävän paljon aikaa. Myös teoriaan liittyviin tutkimuksiin tutustuminen vei oman aikansa.

Opinnäytetyössä päädyttiin tekemään induktiivinen eli aineistolähtöinen sisällönanalyysi. Menetelmän valitseminen ei tuottanut opinnäytetyön tekijöille vaikeuksia, vaan oli itsestään selvä tuloksien analysoinnin alkaessa. Opinnäytetyön aiheesta ei ole juurikaan aikaisempaa tietoa, joten laadullisesti tehtävä sisällönanalyysi nähtiin parhaaksi

vaihtoehdoksi. Suurimman ongelman analysointiin teki vastauksien yllättävän suuri määrä. Vastauksien analysoinnissa oli huomattavan suuri työ ja tuloksia saatiin paljon.

Työnjako opinnäytetyötä tehdessä oli joustava ja kahdelle ihmiselle työt oli helppo jakaa tasan. Kumpikaan ei päätenyt tekemään toiselle jaettuja töitä. Toisen tuottamat tekstit luettiin useampaan otteeseen ja paranneltiin, jos paranneltavaa nähtiin olevan. Ainoa häiritsevä tekijä oli se, että toisella opinnäytetyön tekijöistä ei ollut käytettävissä kotitietokoneellaan yhteensopivia toimisto-ohjelmia.

Opinnäytetyö onnistui odotusten mukaan ja tutkimustehtäviin löydettiin vastaukset. Opinnäytetyöllä ei pyritty suoraan kehittämään mitään, mutta kerättyjen tuloksien uskotaan hyödyttävän tulevaisuudessa eri tahoja. Opinnäytetyön tekeminen opetti paljon teemakyselytutkimuksen tekemisestä, sekä tieteellisen tekstin kirjoittamisesta. On huomioitava, että opinnäytetyö oli molempien tekijöiden ensimmäinen tieteellinen tuotos. Opinnäytetyö opetti myös ajankäyttöä ja yhdessä toimista. Lisäksi opinnäytetyö tarjosi tekijöilleen kattavan kuvan vallitsevista mielikuvista röntgenhoitajan ammatista ja koulutuksesta.

### 7.1 Opinnäytetyön luotettavuus

Opinnäytetyötä tehtäessä pyrittiin muistamaan luotettavuuskriteerit. Näitä ovat muun muassa uskottavuus, refleksiivisyys, totuudellisuus, vahvistettavuus, siirrettävyys ja sovellettavuus. Opinnäytetyön luotettavuutta pyrittiin lisäämään raportoimalla työn eteneminen tarkasti, tutustumalla hyvin jo olevaan tietoon ja varaamalla työn tekemiseen tarpeeksi aikaa.

Kyselyyn saatujen vastausten määrä oli niin suuri, että tulosta voidaan pitää melko luotettavana. Luotettavuuteen vaikuttaa myös vastaajien suuri ikähaarukka, mukana olevat eri sukupuolien edustajat ja aikaisemman koulutuksensa puolesta erilaisista elämäntilanteista tulevat vastaajat.

Kyselylomakkeen kysymyksiä laadittaessa opinnäytetyön teemoihin liittyvät kysymykset jätettiin avoimiksi, jotta kysely mittaisi todella hakijoiden mielikuvia ja vältettäisiin opinnäytetyön tekijöiden mielikuvien esiintuontia. Testaamalla kyselylomake ensimmäisen lukukauden opiskelijoista koostuvalla testiryhmällä pyrittiin kyselylomakkeesta ja saatekirjeestä tekemään mahdollisimman toimiva.

Työn luotettavuutta heikentävänä tekijänä voidaan pitää sitä, että kyselylomaketta suunniteltaessa opinnäytetyöntekijöillä oli vielä puutteelliset tiedot aiheen teoriaosuudesta ja teoriaosuus koottiinkin vasta kyselyn suorittamisen jälkeen. Toinen luotettavuutta heikentävä tekijä on se, että kumpikaan opinnäytetyöntekijä ei ollut paikalla, kun kyselylomake jaettiin. Kun otetaan kuitenkin huomioon se, että kyselyn jakoivat pääsykoetta valvoneet opettajat, ei tämän tekijän oleteta vaikuttavan kovin paljon työn luotettavuuteen.

Opinnäytetyön luotettavuutta lisää se, että tekijöitä oli kaksi. Tällöin esimerkiksi analysointi ei perustu vain yhden henkilön mielipiteisiin. Myös saatujen vastauksien saturoiminen lisää kyselyn luotettavuutta. Opinnäytetyössä käytetyt lähteet taas pyrittiin valitsemaan niin, että ne olivat mahdollisimman luotettavista lähteistä ja melko tuoreita.

## 7.2 Opinnäytetyön eettisyys

Opinnäytetyötä tehdessä pyrittiin ottaman huomioon työn eettiset näkökohdat, kuten rehellisyys, oikeudenmukaisuus ja toisten työn kunnioittaminen sekä tekijänoikeudet. Opinnäytetyötä tehtäessä ei syyllistytty vilppiin, keksimään omia tutkimustuloksia, kuten ei myöskään plagioimaan jo olemassa olevaa tekstiä. Opinnäytetyössä käytettiin kuitenkin lähteinä alan muita tutkimuksia. Edellisiä tutkimuksia lähteinä käytettäessä huomioitiin lähteen aitous, riippumattomuus, alkuperäisyys ja puolueettomuus. (Mäkinen 2006: 128.) Jokainen käytetty lähde on merkitty opinnäytetyön raporttiin asianmukaisia lähdeviitteitä käyttäen.

Kyselyä tehdessä pyrittiin huomioimaan vastaajan itsemääräämisoikeus, sekä mahdollisuus vaikuttaa kyselyyn osallistumiseen tai osallistumatta jättämiseen (Mäkinen 2006: 93). Vastaajille annettiin mahdollisuus kieltäytyä täyttämästä kyselyä, eikä jokaiseen kysymykseen vastaamista velvoitettu. Koska kumpikaan opinnäytetyön tekijöistä ei päässyt jakamaan teemakyselylomaketta pääsykoepäivinä, ei ole täyttä varmuutta miten hyvin vapaaehtoisuus korostui teemakyselyä jaettaessa.

Myös vastaajan yksityisyys ja tietosuoja pyrittiin huomioimaan tietoja käsiteltäessä, eikä heidän yksityisyydensuojaansa uhattu. (Mäkinen 2006: 93.) Vastaajien yksityisyyttä ajateltiin jättämällä henkilöllisyyttä, kuten nimeä, koskevat tiedot pois kyselystä. Kyselylomakkeelle jätettiin kuitenkin kysymykset iästä ja sukupuolesta, minkä lisäksi vas-

taajien kysymyskaavakkeet numeroitiin. Lisäksi yksityisyyttä huomioitiin valitsemalla lainauksiin vain sellaisia kommentteja, joista ei voinut tunnistaa yksittäistä vastaajaa.

### 7.3 Jatkotutkimushaasteet

Mahdollisena jatkotutkimuksena voitaisiin kyseinen teemakysely toistaa opiskelemaan päässeille opiskelijoille muutaman vuoden kuluttua, jolloin olisi mahdollista nähdä, muuttuuko mielikuva koulutuksen myötä ja millä tavalla. Toinen mahdollinen jatkotutkimushaaste on alaan perehtymättömien henkilöiden röntgenhoitajan ammatista saamisen mielikuvien ja mielikuvien lähtökohtien kartoittaminen.

Median antamasta kuvasta Laiho (2012) on tehnyt opinnäytetyön, jossa hän tutki ammatillisen median aiheesta antamaa kuvaa. Yksi jatkotutkimushaaste olisi valtamedian röntgenhoitajan ammatista antaman mielikuvan kartoittaminen. Tällä hetkellä on tekeillä opinnäytetyö internetin keskustelupalstoilla röntgenhoitajista käydyistä keskusteluisista. Tämä opinnäytetyö tulee valmistumaan keväällä 2013, samaan aikaan tämän opinnäytetyön kanssa.

## Lähteet

Alander, Annika – Mäkinen, Emilia 2009. Ammatiksi röntgenhoitaja. Esitelmä röntgenhoitajan ammatista lukiolaisille. Tampere: Pirkanmaan Ammattikorkeakoulu.

Anttila, Pirkko 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisuus, teos, tekeminen. Hamina: Akatiimi Oy.

European Federation of Radiographer Societies 2012. 1. EFRS Statement on radiography education in Europe. Verkkodokumentti. Päivitetty 14.1.2013. <<http://www.radiograf.no/portal/pls/portal/docs/1/110002.PDF>> Luettu 25.3.2013.

Halmeenmäki Tuomo 2007. Kunnallisen terveys- ja sosiaalialan eläkepoistuma eräissä ammattiryhmissä. Julkaisussa Tehy tilastoina 2007. Tehyn julkaisusarja D. Tilastoja 1/2007.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Sirkka – Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Huhta, Laura - Lehtiniemi, Vesa - Tyyskänen, Susanna - Walkeajärvi, Vuokko 2011. Ammattina röntgenhoitaja. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Janhonen, Sirpa – Nikkonen, Merja (toim.) 2003. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Juva: WS Bookwell Oy.

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen, Katri 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro Oy.

Kanto, Heidi 2010. Imago – ja tunnettuustutkimus Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymälle. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu.

Kukkeenmäki, Sari – Perämäki, Päivi 2009. Röntgenhoitajan koulutus, ammatti ja asiantuntijuus terveydenhuollossa. Esite ammattikorkeakouluopintoja suunnitteleville. Tampere: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu.

Laiho, Aira 2012. Median välittämä kuva röntgenhoitajan työstä. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Markkanen, Kirsi 2008. Röntgenhoitajien työvoimatarve vuoteen 2018 mennessä - Tehyn selvitys osastohoitajien näkemyksistä. Tehyn julkaisusarja B. Selvityksiä 2. Helsinki: Multiprint Oy.

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013. Radiografia ja sädehoito. Verkkodokumentti. Päivitetty 28.1.2013. <<http://www.metropolia.fi/koulutusohjelmat/terveys-ja-hoitoala/radiografia-ja-sadehoito/>>. Luettu 6.4.2013.

Mäkinen, Olli 2006. Tutkimusetiikka. Helsinki: Tammi.

Niemi, Antti 2006. Röntgenhoitajien turvallisuuskulttuuri säteilyn lääketieteellisessä käytössä – kulttuurien näkökulma. Väitöskirja. Oulu: Oulun yliopisto, Hoitotieteen ja terveyshallinnon laitos.

Opetusministeriö 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopintopisteet.

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24. Helsinki: Opetusministeriö. Koulutus- tiedepolitiikan osasto.

Opinto-opas 2013. Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma. Verkkodokumentti. <<http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php/fi/16183/fi/119/SR14K1>>. Luettu 8.4.2013.

Pirttiniemi, Juhani 2000. Koulukokemukset ja koulutusratkaisut. Peruskoulun vaikuttavuuden tarkastelu oppilasnäkökulmasta. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia 168. Verkkodokumentti. Päivitetty 31.8.2001. <<http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/kas/kasva/vk/pirttiniemi/koulukok.pdf>>. Luettu 18.3.2013.

Pulkkinen 2003. Mielipaikka markkinoilla. Helsinki: WSOY.

Rantakaulio, Antti 2011. Mielikuvat ja brandit automainonnassa. Lappeenranta: Saimaan ammattikorkeakoulu.

Rope, Timo – Mether, Jari 2001. Tavoitteena menestysbrandi. Onnistu mielikuvamarkkinoinnilla. Helsinki: WSOY.

Similä, Tiina 2011. Mielikuva- ja tunnettuustutkimus Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys Pesu ry:lle. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto 2013. Pohjoismainen sopimus. Verkkodokumentti. <[http://www.valvira.fi/luvat/ammattioikeudet/kansainvaliset\\_sopimukset/pohjoismainen\\_sopimus](http://www.valvira.fi/luvat/ammattioikeudet/kansainvaliset_sopimukset/pohjoismainen_sopimus)> Luettu 11.3.2013.

Tampereen ammattikorkeakoulu 2012. Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma. Verkkodokumentti. Päivitetty 8.6.2012. <[http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/\\$all/86FECED373536D35C225757100427D1E](http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/$all/86FECED373536D35C225757100427D1E)>. Luettu 9.4.2013.

Tuomi, Jouni - Sarajärvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

## Röntgenhoitajan ammattikuva – kysely

Vastaa kysymyksiin ympyröimällä oikea vaihtoehto tai kirjoittamalla vastaus sille varattuun tilaan. Huomioithan, että lomake on kaksipuoleinen. Tarkista lopuksi, että olet vastannut kaikkiin kysymyksiin. Kiitos yhteistyöstä!

1. Sukupuoli A. Mies      B. Nainen

2. Ikä \_\_\_\_\_

3. Kotikunta \_\_\_\_\_

4. Aikaisempi koulutus      A. Peruskoulu      B. Ylioppilas  
C. Ammatillinen tutkinto      D. Opistoasteen tutkinto  
E. Ammattikorkeakoulututkinto      F. Korkeakoulututkinto  
G. Muu, mikä? \_\_\_\_\_

5. Nykyinen työala      A. Terveystieteiden- ja sosiaali- ja terveysala      B. Palveluala  
C. Teollisuus- ja rakennusala      D. Kuljetusala  
E. Kaupanala      F. Hallinto-, toimisto- tai matkailuala  
G. Tieteen- tai taiteenala      H. Maa- ja metsätalousala  
I. Opiskelija      J. Kotiäiti tai koti-isä  
K. Työtön      L. Muu, mikä? \_\_\_\_\_

6. Mistä sait tiedon hausta?

---

---

---

---

---

---

---

7. Miksi haet tälle alalle?

---

---

---

---

---

---

---

Käännä, ole hyvä. →

8. Mitä uskot röntgenhoitajan koulutuksen sisältävän?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

9. Missä ja minkälaisia töitä uskot röntgenhoitajan voivan tehdä?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

10. Mistä mielikuvasi röntgenhoitajan ammatista on peräisin?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

11. Millaisena näet itsesi röntgenhoitajan ammatissa viiden vuoden päästä?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Kiitos vastauksestasi!

## Saatekirje

### Arvoisa vastaanottaja,

Tällä kyselyllä selvitetään, minkälaisia mielikuvia ja ennakkokäsityksiä röntgenhoitajaksi opiskelemaan hakevilla on röntgenhoitajan ammatista.

Kyselyn avulla on tarkoitus kehittää röntgenhoitajaopiskelijoiden seuraavaa opintosuunnitelmaa ja opiskelijarekrytointia, sekä lisätä median tarjoamaa tietoutta röntgenhoitajan ammatista. Kysely on merkittävä osa opinnäytetyötä ja se tehdään yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa.

Kyselyn saavat kaikki ne henkilöt, jotka osallistuvat kevään 2012 radiografia ja sädehoito -koulutusohjelman pääsykokeisiin. Kattavan tuloksen saamiseksi olisi tärkeää, että kaikki palauttaisivat kyselyn. Täytetty kyselylomake pyydetään palauttamaan pääsykoepäivänä opettajille. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.

Vastaukset kulkeutuvat suoraan opinnäytetyöntekijöille ja ne käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyn tulokset julkaistaan siten, että yksittäisiä vastauksia ei voi tunnistaa. Mikäli sinulla on kysyttävää lomakkeeseen liittyvästä opinnäytetyöstä, voit ottaa yhteyttä opinnäytetyöntekijöihin alla olevien yhteystietojen avulla.

Kyselyn tulokset käsitellään ja kootaan opinnäytetyöksi, joka julkaistaan keväällä 2013.

Vastaamalla tähän kyselyyn olet mukana röntgenhoitajan ammattikuvan ja alan kehittämistyössä.

Kiittäen,

Katja Hallikas  
Röntgenhoitajaopiskelija  
Metropolia Ammattikorkeakoulu  
[katja.hallikas@metropolia.fi](mailto:katja.hallikas@metropolia.fi)

Pia Laitinen  
Röntgenhoitajaopiskelija  
Metropolia Ammattikorkeakoulu  
[pia.laitinen@metropolia.fi](mailto:pia.laitinen@metropolia.fi)

**Esimerkki aineiston analysoinnista**

<b>Alkuperäinen ilmaus</b>	<b>Pelkistys</b>	<b>Alaluokka</b>	<b>Yläluokka</b>
Tässä yhdistyvät sekä ihmisten parissa työskentely, että teknologian osaaminen	Ihmisten parissa työskentely ja teknologian osaaminen	Ihmisläheisyys, teknisyyys	Alan ominaisuudet
Olen jo alalla, mutta haluan lisäkoulutusta	jatkokoulututtaminen alalle	Itsensä kehittäminen	Sopivuus itselle
Haluan terveys- ja hoitoalalle, se on kutsumukseni. Tarvitsen työn, jossa saa olla tekemisissä ihmisten kanssa.	Halu terveys- ja hoitoalalle, saa olla tekemisissä ihmisten kanssa	Ihmisläheisyys	Alan ominaisuudet
Aikaisemman työkokemuksen perusteella huomasi että kaipaan käytännöllisempään ja sosiaalisempaan työhön.	Käytännöllisempi ja sosiaalisempi työ	Sosiaalisuus, käytännönläheisyys	Alan ominaisuudet
Olen terveysalan ihminen ja halusin itseäni eteenpäin terveysalalla ja tähän sitten päättyi valinta	halu päästä eteenpäin terveysalalla	Itsensä kehittäminen	Sopivuus itselle
Etsin ihmisläheistä alaa ilman myyntityötä. Olen kiinnostunut myös tekniikasta.	ihmisläheisyys, kiinnostus tekniikkaan	Ihmisläheisyys, teknisyyys	Alan ominaisuudet